

Sagen N° 397/1821

Aktor Landvæsenskommissair, Landsoverrettsprokurator Rod

contra

Thomas Thomasen Bisp og Ane Margrethe Christensdatter i Hjørring Arrest. –

Dom:

Thomas Thomsen Bisp og Ane Margrethe Christensdatter tiltales ifølge vedkommende Amts Ordre af 23 Juli, den første for at have med Forgift ombragt sin Hustrue Maren Justdatter og den Sidste for at have været Medvider og Tilskynder til denne Forbrydelse. Ved den inden Hann Herreders Ret den 3 November derefter af den constituerede Herredsfoged og Meddomsmænd afsagt Dom er Thomas Bisp tilfunden den i Forordningen 16 October 1697 fastsatte Straf, saaog at have sin Boeslod og Jord om han nogen ejer, forbrudt, og Ane Margrethe Christensdatter dømt til Arbejde i Wiborg Tugthuus sin Livstid. Det er ved Thomas Bisps egen Tilstaaelse tilfulde beviist, at han har givet sin Kone Rottekrud paa Smørrebrød Mandagen den 18de og at hun som en Følge deraf Løverdagen er død, dette er ved corpus delicti, Sundheds Collegiets Betænkning og Sagens øvrige Omstændigheder tilstrækkeligen godtgjort. Vel har Defensor ved Underretten andraget paa en nøjere Oplysning om Thomas Bisps vita ante acta paa Grund af at en Præsteattest lyder til hans positive Roes, og de øvrige Forklaringer kun gaae ud paa ulastelig Vandel, men da saavel de som nærmest derom kunde have Kundskab ere afhørte, som og forskjellige Præsteattester ere tilvejebragte og det ikke skjønnes hvorfra den nøjere Oplysning skulde indhentes, saa maa man billige, at Dommeren har anseet Saadant uforholdent. Den ergangne Dom maa altsaa, hvad Thomas Bisp angaaer, der efter sin egen Forklaring samt Rettens Skjøn og Sagens Omstændigheder maa antages at være 42 Aar gammel, ligefrem stadfæstes.

Om Ane Margrethe Christensdatter, der har været Tjenestepige hos forbemeldte Tiltalte og hans Hustrue er det oplyst at hun, der af ham havde modtaget Ægteskabs Løfte i Tilfælde af hans Hustrues Død, har raadet og tilskyndet ham at give sin Kone Rottekrudt. Derimod er der ingen Grund til at antage, at han foruden dette Raad, der saavidt oplyst er givet nogle Maaneder forinden der blev iværksat, skulde have deeltaget i Gjerningen eller hans Kundskab derom, forinden sammes Udførelse. Denne Tiltalte, der efter Døbeattest er 24 Aar gammel, maa ifølge det Anførte ansees at have vakt den forbryderske Beslutning hos Thomas Bisp, som havde fattet Tilbøjelighed til hende, og det bliver nu Spørgsmaalet, hvorledes hendes Strafskyld skal bestemmes. Da hun bestemt har raadet til at begaae Mord, saa kan D. L. 6-6-11te paa hende ingenlunde være anvendelig. At ansee hende med samme Straf eller en ligestor, som Thomas Bisps, dertil kan de enkelte Lovbestemmers Analogie, som synes at tale derfor, ikke være stærk nok, saalænge almindelige Grunde er derimod. Altsaa maa hendes Straf, som aldeles ulovbestemt, fastsættes i Overensstemmelse med de for og imod hende talende Omstændigheder. Det kan da ikke nægtes, at hendes personlige Forhold til den Myrdede som Tjenestetyende frembyder et skærpene Moment, efterdie Fr^d 18 October 1697 ligefrem paa hende havde været anvendelig, hvis hun havde været pfysisk Aarsag i stedet for psykologisk; dertil kommer, at Thomas Bisp havde levet i Ægteskab med den Myrdede udi 16 Aar og at det først var ved Ane Margrethe Christensdatter, saavidt de i Sagen fremkomne Data angaae, at Misforstaaelse blev foranlediget mellem Ægtefolkene. Desforuden maa efter D.L. 3-16-7, om der end kunde være Tvivl om dens Strafbestemmers Anvendelse in casu, det ansees som en aggraverende Omstændighed at hun havde lovet ham Ægteskab medens hans Kone endnu levede; dertil kommer, at hendes Raad bestod i en Anviisning af Maaden, hvorpaa Forbrydelsen kunde anvendes, udføres og altsaa henhører til det mere strafværdige Slags. Endvidere maa det bemærkes, at hun om end skjøndt hun erfarede at Konen havde faaet Rottekrudt og siger at have følt Anger, dog ikke henvendte sig til Lægen for at erholde

Kundskab om hvad der kunde hjelpe; dog bliver denne Omstændighed mindre betydende derved, at Aarsagen hertil ligesaavel kan være Uvidenhed som Fasthed i en forbrydersk Villie. Endelig maa det ikke forbiegaaes, at hun vel ikke har været tiltalt eller straffet tilforn, men ikke erholdt noget synderligt fordelagtigt Vidnesbyrd om hendes vita ante acta, da hun blandt andet har i Aaret 1816 været besvangret uden for Ægteskab. Da der mod samtlige disse aggraverende Omstændigheder ikke findes formildende Grunde i den Grad at hiin derved ophævedes, og da offentligt Arbejde af nogle Aar ikke vilde staae i rigtig Forhold til Straffen for selve Gjerningens Udøvelse, saa maa man billige den i den ergangne Dom for hende fastsatte Straf. Forsaavidt Sagen ved Hjemtinget har henstaaet temmelig længe, da maa det ifølge hvad til Undskyldning derfor er anbragt, antaget at deels Erhvervelsen af Sundhedcollegiets Betænkning, deels Documenternes Befordring imellem Dommer, Aktor og Defensor ifølge local Beskaffenheder har medtaget den overflødige Tid, saa at der ikke er tilstrækkelig Føje til at paalægge Vedkommende Ansvar. Derimod findes det at Aktors og Defensors Sallair, hvilke ere bestemte det første til 20 det sidste til 10rd, at være uforholdsmæssig høje, i Særdeleshed i Betragtning af Grundsætningerne i Forordⁿ 13 October 1819, og bliver det første at nedsætte til 10rd det sidste til 6rd Sølv. Sagførelsen her ved Retten har været forsvarlig. –

Thi kjendes for Ret:

Herredstingsdommen bør ved Magt at stande dog saaledes at de Aktor og Defensor tilkjendte Sallaria nedsættes det Første til 10 det Sidste til 6rd Sølv. At efterkommes under Adfærd efter Loven. –

Wiborg Domhuus 21 Januar 1822. –

Jespersen. Ahlefeldt Laurvig. -